

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สมัยสุโขทัย

เรื่อง ศิลปจารึกพ่อขุนรามคำแหง (๑-๒)

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

นี่ เรื่อง

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

(๑-๒)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระนามในขณะนั้น) ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานและ
ทรงร่วมอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย” ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

ในครั้งนั้นพระองค์ได้ทรงแสดงความสนพระราชหฤทัยและ
ความห่วงใยในปัญหาการใช้ภาษาไทยจนเป็นที่ประทับใจ
ผู้ร่วมประชุมเป็นอย่างมาก ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

“เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่ง
ที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ
อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้
ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้
หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ

ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่า
ไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้...สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ
ก็ควรจะมี ควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่
ให้ยุ่งยาก”

ตัวอักษรไทยมีการสร้าง
ขึ้นมาตั้งแต่สมัยใด

แนวคำตอบ

สมัยสุโขทัย

ใครเป็นผู้ประติษฐ์
ลายลือไท

แนวคำตอบ

พ่อขุนรามคำแหง
มหาราช

ในยุคแรกที่พ่อขุน
รามคำแหงมหาราช
ประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นมา
เรียกว่าอะไร

แนวคำตอบ

ลายสือไท

ศิลาจารึกหลักที่ ๑

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

บอกความสำคัญของศิลาจารึกหลักที่ ๑ ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านลายสือไทได้จากการศึกษาจารึกหลักที่ ๑ และเข้าใจความหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

เห็นความสำคัญของภาษาไทยที่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่คนไทยต้องร่วมกัน
รักษาไว้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

อ่านลายสือไทได้จากการศึกษาจารึกหลักที่ ๑ และเข้าใจความหมาย โดย
เห็นความสำคัญของภาษาไทยที่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่คนไทยต้องร่วมกัน
รักษาไว้

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ บรรทัด ๑-๓

๑. ฟููก^๑ซึ^๑สร^๑นทรา^๑ทตยแม่^๑ก^๑ซึ^๑
นาง^๑เสอง^๑ฟููก^๑ซึ^๑บาน^๑เมือง
๒. ูต^๑พ็น่อง^๑ทอ้งดยวห้า^๑คน^๑ผู้^๑ชาย^๑สาม^๑
ผู้^๑หญิง^๑สอง^๑พ^๑เผอ
๓. ูผู้^๑อ้าย^๑ตาย^๑จาก^๑เผอ^๑อตย^๑มแม่^๑หญิง^๑ง^๑เลก^๑
เม^๑อ^๑อ^๑ก^๑ซึ^๑น^๑ให้^๑ญ^๑ได้

๑. พ่อของพ่อขุนรามคำแหงชื่อศรีอินทราทิตย์ แม่ของพ่อขุนรามคำแหงชื่อนางเสือง พี่ของพ่อขุนรามคำแหงชื่อบานเมือง
๒. พ่อขุนรามคำแหงมีพี่น้องท้องเดียวห้าคน ผู้ชายสาม ผู้หญิงสอง
๓. พี่ชายคนโตตายตั้งแต่วัยเด็ก

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ บรรทัด ๓-๑๐

๓. อู่ผู้ย้ายตายจากเมืองอดยมมัญญงแลก
เมื่ออู่กชื้นให้ญได้
๔. สิบเก้าเข้า ขุนสามชนเจ้าเมืองจอด
มาที่เมืองตากฟูกไปรบ
๕. ขุนสามชนหาวซำย ขุนสามชนทา
มาหาวชวา ขุนสาม
๖. ชนิก่ถลอนเข้าไพร่ฝำหน้าใส่ฟูกหิน
ญญาพายจแจ
๗. (ห)กบหินกชื้นข้างแบกพลุกชบบ
เข้าก่อนฟูกกญ
๘. (ซำ)งด้วย ขุนสามชนต่นูก ฟ่งซำง
ขุนสามชนตวชี
๙. มาสเมืองแพ้ ขุนสามชนแพ้ยหินเพ
กชื้นชีชูก
๑๐. ชีพระรามค้ำแหงเพื่ออู่ก ฟ่งซำง ขุน
สามชนเมือ

“เมื่อพ่อขุนรามคำแหงอายุได้สิบเก้าปี ขุนสามชนเจ้าเมืองจอดได้ยกทัพมาตีเมืองตาก พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ไปออกรบ
ขุนสามชน เมื่อทหารปีกซ้ายและปีกขวาของขุนสามชนชี้ข้างจะข้ามมาชนข้างของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ไพร่พลต่างวิ่งหนี
กันชลมุน เพราะว่ากลัวแพ้ แต่พ่อขุนรามคำแหงไม่ได้หนี กลับขึ้นชี้ข้างแล้วเข้าพุ่งชนกับข้างมาสเมือง ซึ่งเป็นข้างของขุน
สามชนแทนพ่อขุนศรีอินทราทิตย์จนข้างมาสเมืองแพ้ ขุนสามชนก็ได้แพ้แล้วหนีเตลิดไป ด้วยเหตุนี้ทำให้พ่อขุนศรี
อินทราทิตย์สถาปนาพ่อขุนรามคำแหงเป็น พระรามคำแหง”

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ บรรทัด ๑๘ - ๒๑

๑๘. (ก) ส^๑เมืออชวพ^๑ , สหรามค^๑แห่ง^๑เมอง
ชุกโชไท^๑น^๑ด^๑ใน^๑น้ำ

๑๙. (ม) ปลาในนา^๑ม^๑เข้า^๑เจ้า^๑เมอง^๑บ^๑เอา
จกอบ^๑ใน^๑ไพร^๑ร^๑ล^๑ท่า^๑ง^๑เพ^๑

๒๐. (อ) น^๑จอง^๑ว^๑ว^๑ไป^๑ค^๑า^๑ช^๑มา^๑ไป^๑ช^๑าย^๑ค^๑ร^๑
จก^๑ค^๑ไ^๑ร^๑ค^๑า^๑ช^๑าง^๑ค^๑า^๑ค^๑ร^๑

๒๑. จก^๑ค^๑ไ^๑ร^๑ค^๑า^๑มา^๑ค^๑า^๑ค^๑ร^๑จก^๑ค^๑ไ^๑ร^๑ค^๑า^๑เ^๑ง^๑น

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ บรรทัด ๓๒ - ๓๕

๓๒. ปากุ^๑ปต^๑มก^๑ตงอน^๑น^๑น^๑ง^๑แขวน^๑ไว้
หั้น^๑น^๑ไฟ^๑ร^๑ฝ่า^๑หน้า
๓๓. ปก^๑กลาง^๑บ้าน^๑กลาง^๑เม^๑อง^๑ม^๑ถ^๑อย^๑ม^๑
ความ^๑เจ^๑บ^๑ท^๑อง
๓๔. (ซ^๑)อง^๑ใจ^๑ม^๑น^๑จ^๑ก^๑ก^๑ลาว^๑เ^๑ง^๑เจ้า^๑เ^๑ง
ช^๑น^๑บ^๑ไ^๑ว^๑ไป^๑ส^๑น^๑น^๑ก
๓๕. ต^๑ง^๑อน^๑น^๑ท^๑่าน^๑แขวน^๑ไว้^๑พ^๑ช^๑น^๑ร^๑าม^๑ค^๑แห่ง
เจ้า^๑เม^๑อง^๑ไ^๑ด้

ศิลปะจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๒ บรรทัด ๙ - ๑๓

๙. มก(ก)ทานมกกทรง^๑สลมกกโอยทาน
พ^๑ุชนรามคัมแพง
๑๐. เจ้า^๑เมอง^๑สุกโขไท^๑น^๑ทงงชาวแม่ชาว
เจ้าท่วยปวท่วยนา
๑๑. ง^๑ล(ก)เจ้า^๑ล^๑ก^๑ุชนทง^๑ช^๑นทงหลาย
ทง^๑ผู้ชาย^๑ผู้^๑ญิง
๑๒. ฝูงท่วย^๑มสรธาในพระ^๑พุทธสาสน
ทรง^๑สล^๑เม่อพรน
๑๓. ชา^๑ทุกคน^๑เม่ออโอกพรนชากราน
ก^๑ิเณ^๑เตย^๑น^๑เ่ง^๑จ^๑

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ บรรทัด ๑ - ๗

๑. (งแฏ)งีเบ่องีตนนอน^๑เมอง^๑สุโขไท^๑
^๑น^๑มตลาดป
๒. (สา)น^๑มพระอจน^๑มปราสาท^๑มป่า
หมากพร้าวป่าหมาก
๓. ลาง^๑มไร่^๑มนา^๑ม^๑ถ่นถ่าน^๑มบ้านใหญ่
บ้านเลข^๑เป
๔. องหววนอน^๑เมอง^๑สุโขไท^๑น^๑ม^๑ก^๑ด
^๑พหาร^๑ป^๑คร
๕. ุอ^๑ย^๑ม^๑สรดภงส^๑มป่าพร้าวป่าดาง^๑ม
ป่าม่วงป่าชาม
๖. ^๑มน้ำโคก^๑มพระช^๑พง^๑มเทพดาใน
เขาอนน^๑น^๑น
๗. เปนใหญ่กว่า^๑ทุก^๑ม^๑ใน^๑เมอง^๑น^๑ช^๑น
ผู้ใด^๑ถ^๑ม^๑เมอง

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๔ บรรทัด ๘ - ๑๔

๗. "ตี เหนอหกเข้า" จังแล้วตั้งวงฉาย
ลคัมพระม
๘. ทาธา ุตสามเข้า" จังแล้ว" เมื่อก่อนลาย
"สไท" หนีบ
๙. "ม ๑๒๐๕ สก" ปมแม่พ , ขนรามค้แห่ง
หาใครใจ
๑๐. ในใจแลใส่ลาย" สไท" หนีบลาย" สไท" หนีบ
"จิง" "ม" "เพ"
๑๑. อ , ขน , ผันั้นนใส่ไว้พ , ขนพระรามค้
แห่งนั้นนหา
๑๒. เปนท้าวเปนพรญาแก่ไททองหลายหา
เปน
๑๓. ุครอาจารย์ส่งสอนไททองหลายให้ ูร
๑๔. ุร , าน ูรกรรมมแต่คนคนน" มใน" เมคอง
ไทตว้ย

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๔ บรรทัด ๑๗ - ๒๗

๑๗. "เสก"มี"เมืองกว้างช่างหลายปราบ
"เป็องตวนนอ
๑๘. อกรอดสรลวงสองแคว ลับจายสคา
เท่าฝงงขอ
๑๙. ง"เถงวอยงจนนวยงคำเป้น"ทแล่ว"บั้ง
หวว
๒๐. นอนรอตคน"ท พระบางแพรก"สุ
พรณณ"ฎ
๒๑. มราช"บุ"รเพชช ("บุ")ร"ศรธรรมราช
ฝงงทเส
๒๒. ส"มทรเป้น"ท(แล่ว")เป็องตวนนตก
รอต"เมอ

ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๔ บรรทัด ๑๗ - ๒๗

๒๓. งจุดเมือง..นหงศาพิตสุมทร
หาเป

๒๔. นแดนวเบอง(ต)นอหวอดเมือง
แพลเม

๒๕. องมานเมืองน...เมืองพลวพันฝง
ของ

๒๖. เมืองชวาเป(น)แล้วอุปลกถยัง
ฝงลูกบ้ำ

๒๗. นุสกเมือง(น)นขอบตวยธรรม
ทุกคน

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย

การก่อตั้งสุโขทัยเป็นช่วงเวลาสำคัญในประวัติศาสตร์ของไทย สุโขทัยเป็นอาณาจักรแรกของไทยที่มีการปกครองโดยคนไทยเอง สุโขทัยก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๑๗๘๑ โดยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ และถือเป็นราชธานีแรกของไทยที่มีการปกครองโดยพ่อขุน พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ (พ.ศ. ๑๗๘๑ - ๑๘๒๒) เป็นผู้ก่อตั้งราชอาณาจักรสุโขทัย โดยเริ่มต้นจากการเป็นผู้นำของชุมชนเล็ก ๆ ที่เรียกว่านครไทย แล้วขยายอาณาจักรไปสู่ดินแดนสุโขทัย ปัจจุบันสุโขทัยตั้งอยู่ในจังหวัดสุโขทัยทางภาคเหนือของประเทศไทย อาณาจักรสุโขทัย ได้รับความยกย่องในฐานะที่เป็นราชธานีที่มีระบบการปกครองแบบพ่อขุนที่มีลักษณะพิเศษ มีการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และศาสนาพุทธให้เจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้ยังมีการสร้างศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกเรื่องราวและการปกครองของสุโขทัยในยุคนั้น

การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้น (พ.ศ. ๑๗๙๒ - ๑๙๔๑)

การเมืองการปกครองของสุโขทัยในช่วงแรก (สุโขทัยตอนต้น) มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นระบบที่เน้นความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและประชาชน ระบบการปกครองนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

๑. ระบบพ่อปกครองลูก พ่อขุนเป็นผู้นำสูงสุด และปกครองประชาชนเสมือนพ่อดูแลลูก เป็นระบบที่เน้นความสัมพันธ์แบบครอบครัว ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจในผู้นำของพวกเขา พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นพ่อขุนคนแรกที่ก่อตั้งสุโขทัยและปกครองด้วยความเมตตาและยุติธรรม

๒. การปกครองแบบกระจายอำนาจ สุโขทัยแบ่งการปกครองเป็นหลายระดับ โดยแต่ละเมืองมีผู้ปกครองหรือเจ้าเมืองดูแล แต่ละเมืองมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการบริหารจัดการภายใน ระบบนี้ช่วยให้การบริหารจัดการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่

พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราชประดิษฐาน

ที่จังหวัดสุโขทัย

อ้างอิง <https://www.google.com/search>

ใบความรู้ที่ ๕

เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ศิลปินรักพ่อขุนรามคำแหง (๓-๔)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข

๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เรื่องเล่าจากจารึก

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

